

Utrikesutskottet

Berättelse av Finlands delegation i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa 2024

INLEDNING

Remiss

Berättelse av Finlands delegation i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa 2024 (B 14/2025 rd): Ärendet har remitterats till utrikesutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- ordförande Ville Kaunisto, Finlands delegation i OSSE:s parlamentariska församling
- ordförande för OSSE:s parlamentariska församling Pia Kauma, Finlands delegation i OSSE:s parlamentariska församling
- råd för internationella ärenden, sekreterare för Finlands delegation i OSSE Maria Fagerholm.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

(1) Utskottet behandlar i detta betänkande verksamhetsberättelsen från Finlands delegation i parlamentariska församlingen vid Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) 2024.

(2) Den parlamentariska församlingen är en viktig del av OSSE, vid sidan av det beslutande organet OSSE:s ministerråd, Kontoret för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter ODIHR och OSSE:s fältuppdrag.

(3) Den parlamentariska församlingens verksamhet präglades också under 2024 av Rysslands fortsatta anfallskrig i Ukraina. Enligt verksamhetsberättelsen fördömde församlingen Rysslands krigshandlingar och betonade OSSE:s orubbliga stöd till Ukraina i landets kamp för sin självständighet, västerländska värderingar, frihet och demokrati.

(4) Ryssland meddelade under årets gång att duman inte längre deltar i församlingens verksamhet. Före det begränsades Rysslands rätt att delta i församlingens möten till exempel genom världens visumbeslut. Dessutom begränsades Rysslands rätt att delta av Rysslands beslut att inte betala medlemsavgiften. Om en deltagande stat inte har betalat sin medlemsavgift på nio månader, har den enligt församlingens stadgar inte rätt att rösta förrän avgiften är betald.

Betänkande UtUB 1/2025 rd

(5) Enligt uppgift diskuterades tiden efter kriget och återuppbyggnaden av Ukraina mer än tidigare under 2024. Inom OSSE övervägs olika sätt för organisationen att stödja byggandet och upprätthållandet av fred i framtiden.

(6) Utrikesutskottet konstaterar att OSSE som organisation i flera års tid har stått inför en utmaning som saknar motstycke i och med Rysslands anfallskrig. Utskottet betonar att om fredslösningarna framskrider, kan OSSE:s olika verktyg, bland annat militära och civila observatörsuppdrag, vara användbara. Utskottet inskräper att stödet till Ukraina är en central del av OSSE:s arbete.

(7) Också relationerna mellan Armenien och Azerbajdzjan, situationen i Moldavien och läget i Mellanöstern behandlades under församlingens sessioner och diskussioner. Utskottet anser att OSSE:s arbete för att stödja de deltagande länderna är viktigt i och med att det stärker ländernas säkerhet och stöder respekten för rättsstatsprinciperna och de mänskliga rättigheterna. Enligt uppgift ger detta arbete fortfarande resultat, även om OSSE som organisation har stått inför en utmanande situation. Framför allt framhävs samarbetet med länderna i Centralasien, Sydkaukasien och västra Balkan samt med Moldavien.

(8) I december 2024 kunde OSSE äntligen fatta beslut om organisationens ledande poster. Till ny generalsekreterare valdes Feridun Sinirlioglu från Turkiet, till chef för ODIHR Maria Telalian från Grekland, till minoritetsombudsman Christophe Kamp från Nederländerna och till mediefrihetsrepresentant Jan Braathu från Norge. Dessutom kom man också överens om att Schweiz tar över ordförandeskapet efter Finland. Den svåra budgetsituationen löstes genom frivilliga bidrag. Med hjälp av bidragen finansieras i nuläget flera OSSE-projekt som annars skulle ha stått stilla.

(9) Utskottet framhåller att det med tanke på OSSE:s trovärdighet och funktionsförmåga är viktigt att man lyckades hitta lösningar. Lösningarna medför möjligheter att påverka utvecklingen och förnyelsen av organisationen. Utskottet påpekar att det är viktigt att Finland som ordförandeland i år strävar efter att utnyttja detta i det mellanstatliga samarbetet. Det är också viktigt att Finlands delegation i den parlamentariska församlingen aktivt deltar i denna debatt och på alla nivåer strävar efter att stärka organisationens funktionsförmåga.

(10) Utskottet anser att återvalet av ledamot Kauma till ordförande för OSSE:s parlamentariska församling sommaren 2024 är ett starkt tecken på förtroendet för ledamot Kauma och hela den finska delegationen. Kauma omvaldes som ordförande utan någon motkandidat. Ordförandeskapet ökar möjligheterna att aktivt arbeta för att stödja OSSE:s verksamhet och stärka församlingens roll i den förändrade säkerhetsarkitekturen i Europa. Det ger också mer uppmärksamhet åt Finlands pågående ordförandeskap i OSSE.

(11) Valobservation är en av de viktigaste verksamhetsformerna för OSSE:s parlamentariska församling. Finlands delegation i OSSE deltog under året i den parlamentariska församlingens valobservationsuppdrag i Nordmakedonien, Moldavien, Georgien och Förenta staterna. Utrikesutskottet anser att det är viktigt att den finländska delegationens medlemmar enligt vad utskottet erfar deltog aktivt i valobservationsverksamheten. Valobservation är operativ verksamhet som den parlamentariska församlingen driver och det centrala är att därtill hörande uppgifter kan genomföras fullt ut för att trygga de demokratiska processerna i OSSE-området.

Betänkande UtUB 1/2025 rd

(12) Vid behandlingen av berättelsen erhöll utskottet en utredning om vilka följder den nya tekniken har för valen och valobservationen. Det lyftes bland annat fram hur algoritmerna i sociala medier och på onlineplattformar påverkar röstningsbeteendet, samtidigt som tillgången till tillförlitlig information försvåras av desinformation. Utskottet framhåller betydelsen av den bevakning och utvärdering som ingår i valobservationen före ett val. Likaså är de rekommendationer som görs upp efter valet för att utveckla valprocessen viktiga.

(13) Utskottet betonar att arbetet med de mänskliga rättigheterna, rättsstaten och demokratin samt valobservationen och fredsmedlingsmekanismernas funktion bör tryggas också när beslutsfattandet i OSSE ställs inför utmaningar. Utskottet betonar också vikten och resultatet av organisationens fältuppdrag och anser det vara viktigt att Finland på alla plan strävar efter att trygga fältuppdragen även i fortsättningen.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Utrikesutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner ett ställningstagande med anledning av berättelse B 14/2025 rd.

Utskottets förslag till ställningstagande

Riksdagen har ingenting att anmärka med anledning av berättelsen.

Helsingfors 22.5.2025

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Johannes Koskinen sd
medlem Eva Biaudet sv
medlem Pekka Haavisto gröna
medlem Antti Lindtman sd
medlem Jenna Simula saf
medlem Ville Skinnari sd
medlem Tytti Tuppurainen sd
medlem Ville Vähämäki saf
ersättare Ville Kaunisto saml
ersättare Jukka Kopra saml
ersättare Minna Reijonen saf
ersättare Tuula Väättäinen sd.

Betänkande UtUB 1/2025 rd

Sekreterare var

utskottsråd Tiina Larvala
utskottsråd Jonna Savola.